

SARA JOHANSSON (f.1984) är sociolog och doktorand i socialt arbete vid Örebro universitet. Bland hennes särskilda intresseområden finns frågeställningar som rör identitetsskapande, sociala representationer och kategoriseringar av olika slag. Detta är hennes doktorsavhandling.

Med start 2011 begav sig individer från olika länder till Syrien och Irak för att ansluta till olika parter i de väpnade konflikterna där. Många kom från Sverige och många gick

med i Islamiska staten. Svenska ”Syrienresenärer” kom ofta från områden som stämplades som [särskilt] utsatta. Avhandlingens syfte är att med utgångspunkt i berättelser insamlade från aktörer med lokal förankring undersöka och analysera olika förståelser av utresandefenomenet. Det empiriska materialet består av 54 intervjuer med professionella (offentliga aktörer), boende (lokala aktörer) och Syrienresenärer. Resultaten visar på en territoriell stigmatisering och en moralisk differentiering där invånarna i det [särskilt] utsatta området förstås som ”misslyckade” eller ”tolererade” medborgare, något som informanter i sina förståelser kopplar samman med utresandets orsaker. I materialet uppträder en splittring där vissa söker bakgrundsförklaringar inom religion och andra söker dem i sociala strukturer. Resultaten åskådliggör att det finns flera möjliga representationer av Syrienresenärer, där de förstås som allt från terrorister och nihilister till moralister. Arbetet mot ”radikalisering” beskrivs som dåligt förankrat bland praktiker och en utökad kunskapsförsörjning efterfrågas. De intervjuade Syrienresenärerna beskriver sig själva som moraliska aktörer och religiöst motiverade. Avhandlingen visar också hur ”skuld genom association” är en levd verklighet för muslimer i en tid där negativa representationer av islam dominerar. Avhandlingen ska ses som ett bidrag till utvidgningen av det viktiga forskningsfältet om yrkesverksammars sociala representationer av varför vissa individer gör våldsamma tolkningar av islam och attraheras av rörelser som Islamiska staten. Avhandlingen är också en uppmaning att ytterligare utforska Syrienresenärers egna representationer och argument. Både lokala aktörer och Syrienresenärer representerar grupper som professionella kan stöta på i sitt arbete. Kunskap om sådana sociala grupper, precis som kunskap om de representationer som artikuleras inom dem, är värdefull för utövandet av socialt arbete, men också för verksamma inom andra professioner så som lärare, fritidsarbetare, poliser och beslutsfattare på olika nivåer i samhället.

ISSN 1651-145X
ISBN 978-91-7529-454-4

SARA JOHANSSON Mellan orten och kalifatet. En studie om utresandefenomenet

ÖREBRO STUDIES
IN SOCIAL WORK
26

2022

Doktorsavhandling

Mellan orten och kalifatet En studie om utresandefenomenet

SARA JOHANSSON
Socialt arbete

SARA JOHANSSON Mellan orten och kalifatet. En studie om utresandefenomenet